

Xulio Ricardo Trigo i *Els secrets de la reina*

Xulio Ricardo Trigo, autor d'una desena de novel·les, poeta i artista plàstic va publicar al setembre del 2008 a Columna la seva darrera obra *Els secrets de la reina*, la qual ha estat traduïda al castellà i editada a Ediciones El Andén, el novembre del mateix any. Xulio Ricardo Trigo, un autor que ja té una llarga trajectòria com a escriptor, s'estrena amb aquesta nova proposta novel·lística en un gènere nou, el del best-seller. Pobleth és l'escenari històric d'*Els secrets de la reina*, una novel·la que combina els postulats del relat d'intriga amb els de la novel·la històrica i que se situa en la línia de *La clau Gaudí* d'Andreu Carranza.

L'originalitat d'*Els secrets de la reina*, rau, però, en el fet que va més enllà de les convencions del gènere i obre o estableix un debat, una dialèctica, dins de l'estament dels historiadors. La novel·la planteja en tot moment un advertiment, una pregunta: la història tal i com ens l'han presentada és verídica o està falsejada? Dues són les forces que preserven, en la ficció, allò que la història tradicional ha establert del passat, concretament de l'edat mitjana i dels fets que van envoltar la mort de la reina Elionor de Portugal, muller de Pere III el Cerimoniós. Aquests dos pols de poder són d'una banda l'església, els monjos del monestir de Pobleth, i de l'altra els representants de l'estament canònic dels historiadors focalitzats en la figura del professor Badia de la Universitat de Barcelona.

Al centre de la trama, l'Enric Grau i la Beatriu Casal, dos investigadors universitaris que es veuen involucrats en l'aventura detectivesca arran d'un assassinat i de la troballa d'unes notes d'un manuscrit antic, del 1348, escrit per Aloi de Montbrai, mestre d'obres, al càrrec de la construcció dels panteons reials de Pobleth. La recerca d'aquest manuscrit, silenciada pel pas dels segles, és el veritable motor de tota l'acció. Els investigadors es veuen immersos en una cadena d'esdeveniments que pren l'alè fins a l'última línia de la novel·la. Persecucions, robatoris, assassinats, amenaces, relacions amoroses, tots els ingredients necessaris per aconseguir que el lector se senti capturat per la narració i no pugui deixar de llegir.

Ara bé, mentre es va desenrotllant la trama situada en un temps actual, narrada en primera persona per un dels protagonistes; una altra veu narrativa, en paral·lel, i alternant-se amb els fets de l'actualitat, narra en tercera persona i en passat la vida del monestir del segle XIV i d'Aloi de Montbrai. A mesura que avança l'acció en el present, assistim en directe als

fets que van succeir rere els murs de Poblet, en un moment tràgic de la història. La presència de la pesta negra, de la pestilència, s'ensenyoreix de l'ambient i traspua de la narració amb gran detresa. Mentre les morts es van acumulant, delmant la vida del monestir, el mestre d'obres viu la seva gran aventura amorosa i continua treballant la pedra, fent esbossos, dissenyant els panteons reials. L'alternança de la veu narrativa, així com la construcció argumental en els dos plànols de temps, acaben de dotar la novel·la del dinamisme que abans esmentàvem. Les dues realitats avancen alhora i en totes dues la intriga és servida de manera captivadora. La tensió relacional que s'estableix entre el mestre d'obres i la reina Elionor i les conxorxes internes del monestir són els dos eixos que articulen el desenvolupament argumental de l'any 1348. Així mateix s'estableix una altra simbiosi, encara més interessant, entre els fets del passat i els del present, descabdellant-se els secrets del relat en relació simètrica d'un plànol de temps a l'altre.

Un altre element a destacar és com en aquesta estructura del relat dins el relat, l'autor ens immergeix de totes totes en la vida del monestir a l'edat mitjana. Una realitat que aclapara i que és en veritat la protagonista, essent l'hotel de Villa Engràcia i la Barcelona del segle XXI mera excusa argumental. És en aquests episodis on l'autor excel·leix en el tractament de les descripcions i dels personatges, dotats d'una gran complexitat humana. La fe, el gran pilar de l'edat mitjana, és posada en dubte davant la força devastadora de la malaltia. El sagrat deixa de ser un refugi, tots els fonaments d'un món hostil bastit sobre la religió tremolen a l'embat immiseridorde dels fets. És un moment de desgràcia i de transgressió, on l'artista, l'escultor, és el clarivident, el savi, l'home de ciència i el personatge més modern de la novel·la.

Quins són, però, els secrets de la reina? Ah, aquest és el secret més ben guardat de la novel·la. Cal concloure, doncs, dient que ja des del títol Xulio Ricardo Trigo ens captiva i ens llença a l'aventura de la recuperació de la nostra pròpia història, sense descans i amb una gran vitalitat.

LURDES MALGRAT

Publicat al diari *El Punt* el 16 de març de 2009

<http://www.elpunt.cat/noticia/article/-/-/14334.html>